

TÁLTOSPRÓBA – 2019–2020

1. próba: A szegény leány három ruhája – A szélvári csudavirág – A sündisznó

1. KEZDŐDIK A MESE

A fejtörők sora három mesekezdő mondatból indul. Állítsátok össze a felsorolt szavakból a történetek kezdetét!

a) Állapítsátok meg, melyik szó hiányzik a felsorolásokból!

b) Keressétek meg azt az egy-egy kifejezést is, amelyik nem illik a mondatokba!

a)	egy – egy – egy – egyszer – ember – fazekas – hetedhét – hol – hol – is – király – meg – nem – országon – szegény – túl – volt – volt – volt
b)	asszony – az – csodaszép – egy – egyszer – egyszer – hol – is – még – nem – Óperenciás-tengeren – túl – volt – volt – volt
c)	hol – megmondani – meredek – nektek – nem – Szélvár – tudom – van

2. MONDATVÁLOGATÓ

Második fejtörőnkhez is mind a három, most megismert történetre szükségetek lesz. Állapítsátok meg, melyik meseszereplő mondta az idézeteket, majd jelöljétek azokat az alábbiak szerint:

A szegény leány három ruhája = *   *A sündisznó* = ▲   *A szélvári csudavirág* = ●

Az idézetek:

1.	Add elő a lányod, szegény asszony, mert elhoztam az ezüstruhát.
2.	Apámuram, nyissa ki az ajtót.
3.	Azért sírsz ugye, hogy nem lehetsz a Torna Pálé? No, arra hiába is vásik a fogad!
4.	Biz én akármilyen undok fűreg, örömmel leszek az ő felesége, mert az édesapámmal olyan nagy jót cselekedett.
5.	Csak ahhoz megyek feleségül, aki hoz nekem ezüstruhát.
6.	Csak azt mondd meg legalább, hol találom a leányom, hogy segíthetnék rajta!
7.	Ezt a kalapot hoztam a királynak.
8.	Hallod-e, te „okos asszony”, tudsz-e segíteni rajtam, az én nagy bajomban?
9.	Kivezetlek én, csak gyere utánam!
10.	Lelkem, apámuram, ne nézze Ágnes szegénységét; nézze a jóságát, meghalok, ha nem lehetünk egymásé!
11.	Minden kívánságomat teljesítetted, most már meglehet az esküvő!
12.	S ha most újhholdkor meg nem próbálsz, amit javalltam, meghal az anyád.
13.	Sírok biz én, sírok is halálomig.
14.	A te anyádat csak a „csudavirág” gyógyíthatja meg.
15.	Ugyan minek lovagolsz azon a kakason, ülj ide mellém a hintóba.

3. TITKOS SZAVAK

Fejtsétek meg a titkosírással lejegyzett mesebeli szavakat, majd csoportosítsátok azokat mesék szerint!

- a) C1+A1+H4+A1+D2+F4+B2+D2
- b) C1+H2+E4+A4
- c) E1+G2+G5+E3+A1+F1+G2+A1+H4+A1+C3+C3+B2+E4
- d) A2+G5+D5+F4+H4+B3+A1+E4+F1
- e) C2+A1+H4+B1+G3+B2+E4
- f) E2+B2+E3+B1+F3+H4+E4+B5+F2+A1
- g) B3+A1+C3+A1+D4
- h) H3+B3+H3+F4 / A1+F4+G4+H3+G3
- i) G4+H2+A3+E2+B1+E4+H4+A4
- j) C5+A3+F2+H3+C3+F1

Kulcs:

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	A	Á	B	C	CS	D	DZ	DZS
2	E	É	F	G	GY	H	I	Í
3	J	K	L	LY	M	N	NY	O
4	Ó	Ö	Ő	P	R	S	SZ	T
5	TY	U	Ú	Ü	Ű	V	Z	ZS

Példa:

TÁLTOSPRÓBA = H4+B1+C3+H4+H3+F4+D4+E4+A4+C1+A1

4. FÉLMONDATOS JÁTÉK

Mesebeli mondatainkkal *A sündisznó* c. történetben találkoztatok. Párosítsátok az idézetek elejét és végét!

A mondatok eleje:

1.	Az erdő szélén elváltak egymástól, a király ment haza,
2.	Fogadj isten, édes fiam,
3.	Ha egy pénzre tartja,
4.	Hej, istenem,
5.	Itt a vége,
6.	Kivezetlek én,
7.	Nem bánta ő, akármí, akárki,
8.	Nem félek, biz én,
9.	Te az enyém, én a tied,
10.	Ugyan, minek lovagolsz azon a kakason,

A mondatok vége:

A	adjon kettőt érte
B	ásó, kapa, s nagyharang válasszon el minket
C	csak gyere utánam
D	fuss el véle
E	hát megjöttél
F	nem bántasz te engem
G	örült is, búsult is a király
H	a sündisznó vissza az erdőbe
I	a szavát meg nem másolta
J	ülj ide mellém a hintóba

5. KÉRDEZGETŐ

A következő fejtörő megfejtéséhez *A szegény leány három ruhája* c. történetre lesz szükségetek. Szerkesszettek egy-egy kérdést az olvasottak alapján a megadott válaszokhoz!

- Rezeda.
- Aranyhintóval.
- Egy kalapot.

6. MESÉS PÁRKERESŐ

A számsorban meseszereplők rejtőznek. Olvassátok össze a betűket, majd állítsátok párba a mesehősöket!

A	A	A	A	A	Á	Á	Á	D	E	E	E	E	E	E	F	G
9	11	23	36	45	15	25	48	35	2	4	6	28	32	34	1	26

J	K	K	K	K	L	M	N	N	N	O	O	Ó	P	P	R	S
14	3	8	10	22	49	44	16	27	40	17	43	21	20	47	31	12

S	S	S	T	T	Ü	Z	◆	◆	◆	●	●	●	●	●
18	29	38	5	42	39	33	7	24	46	13	19	30	37	41

7. SZÉLVÁR

Olvassátok el újra a Szélvárról szóló leírást, majd keressétek meg az idézetben előforduló tíz felesleges kifejezést!

„Pontosan nem tudom megmondani nektek, hol van Szélvár. Annyit tudok róla, hogy Pozsonytól nem messze esik, s hogy ezt a lebegő várat nem emberi kéz építette. Istennek csudálatos munkája Szélvár: fala, tornya, bástyája van, s ez mind csupa kőszikla. A neve meg onnét van, mert a gonosz szellem itt tartja rozsdás bilincsen a déli szeleket, mikor aztán

szabadon ereszti, jaj annak, ki erre jár! Sokszor megcselekszi a gonosz szellem, hogy útnak ereszti a forró szeleket, s ezek polyvaként kapnak fel embert, állatot, békákat, derékba roppantják a sok száz esztendő fákát: azt hinnéd, kedden itt a végítélet napja.

Én legalább így hallottam ezt. Azt is hallottam, hogy ez csak réges-régen, sok száz esztendővel ezelőtt volt így. Most mára gonosz szellem is szuszogva pihen, pihennek a szelek is, s csak a neve van Szélvárnak, a kártyázó vándor, kit erre vet útja, nem fél tőle.

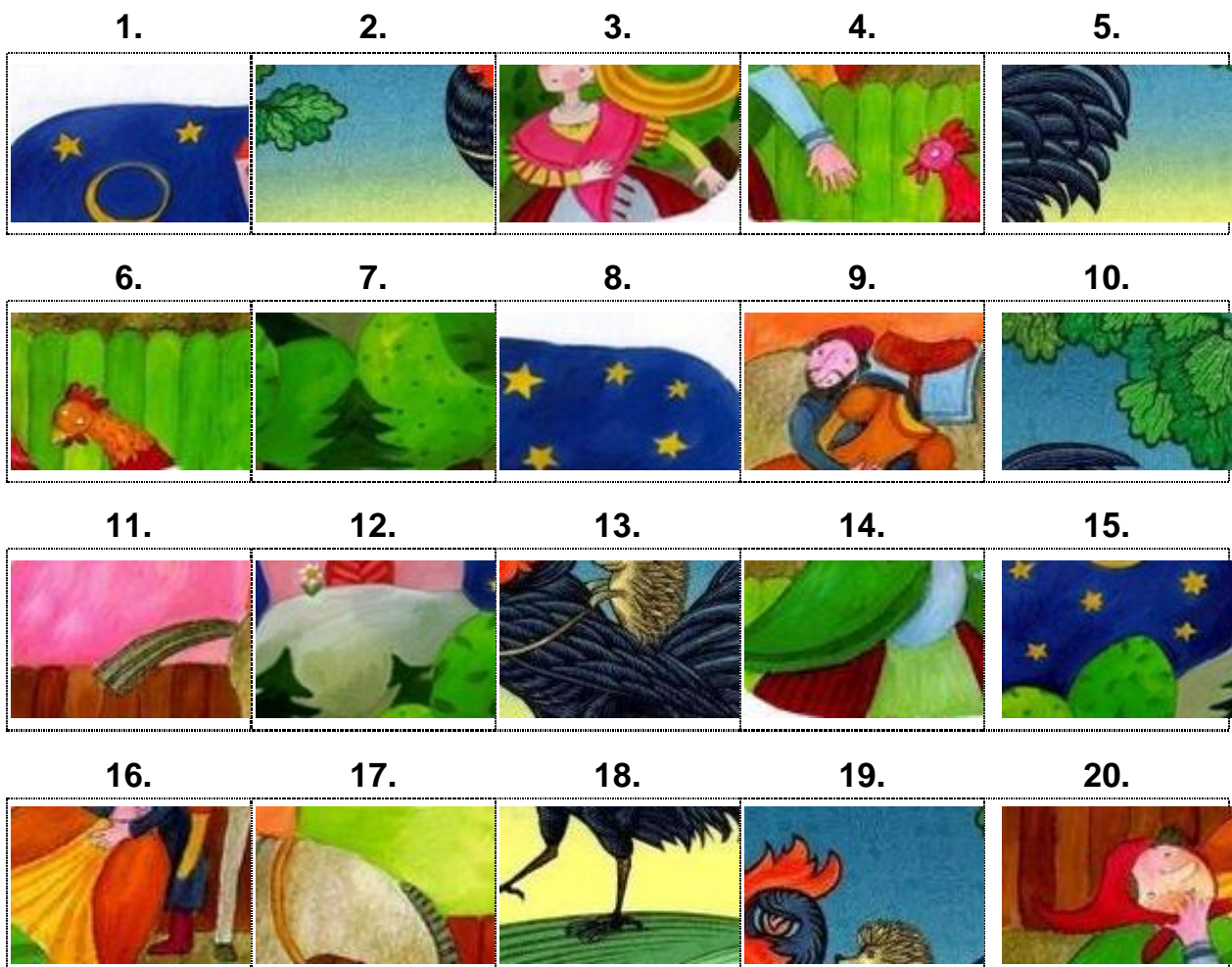
Hanem régen messziről énekelve elkerülték Szélvárát. Egyetlenegy látogatója volt, aki föl mert menni a várba, s ez az egy szeplős leány volt, egy szegény özvegyasszonynak a leánya.”

8. CSUDAVIRÁG – VARÁZSVIRÁG

Póka Ágnes édesanyjának gyógyulását egy csodavirág segítette. Beszéljétek meg, ti mire használnátok egy ilyen varázserejű növényt! Megoldási lapotokra három lehetséges alkalmazást jegyezzetek le!

9. MESÉLŐ KÉPEK

Figyeljétek meg a mesék illusztrációit, majd állítsátok össze a képecskékből a három mese egy-egy rajzát!

21.

22.

23.

24.

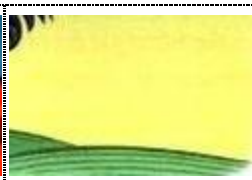
25.

26.

27.

10. KÉPES MESE

Válasszatok egy jelenetet a nektek legjobban tetsző meséből! Készítsetek ahhoz egy illusztrációt! Munkátok hátoldalán tüntessétek fel a kép címét is! (Az A/4-es méretű alkotásokat mellékletként várjuk tőletek!)

* * *

A feladat megoldását **2020. március 20-ig** a megoldási lapokon várjuk a mesepostán:

Katona József Könyvtár – „TÁLTOSPRÓBA”

6000 Kecskemét, Piaristák tere 8.